

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	4138 Теорія, історія літератури та компаративістика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	4138
Назва ОП	Теорія, історія літератури та компаративістика
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Суховій Оксана Олександрівна, Попович Анжеліка Станіславівна, Москальчук Ганна Олексіївна, Іванова Ірина Борисівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.02.2021 р. – 19.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	www.ukma.edu.ua/dmdocuments/ONP_35_LITERATURA_2020.pdf
Програма візиту експертної групи	blob:https://office.naq.gov.ua/8f88d3e4-48c3-4b1d-a287-2ac35147b87f

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП та її реалізація у ЗВО справляють у цілому позитивне враження. Факультет гуманітарних наук Національного університету «Киево-Могилянська академія» багато років здійснює підготовку спеціалістів у літературознавчій галузі за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Потужний викладацький склад і багаторічні академічні традиції, що склалися у ЗВО та на факультеті гуманітарних наук, сприяють якісній підготовці магістрантів, які зацікавлені у навчанні, у здобутті нових знань, мають наукові праці і досягнення на всеукраїнському та світовому рівнях. Керівництво НаУКМА і роботодавці працюють над подальшим розвитком ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика». Для цього у ЗВО створені всі необхідні умови, йде постійна робота з удосконалення процесу викладання та дослідницької діяльності. Гарантка ОП є активним суб'єктом її створення та реалізації. Очевидним є те, що зміст ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» створювався та еволюціонував також на ґрунті її власних наукових здобутків. Гарантка докладає багато власних зусиль до забезпечення якості реалізації цієї ОП, налагодження зв'язків зі стейкхолдерами і плідної співпраці з ними, активно залучає учасників ОП до реалізації масштабних науково-дослідних проєктів. Отже, ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» відповідає всім критеріям якості, має багато сильних сторін і впроваджує політику академічної доброчесності, системно підтримує позитивні практики, окремі з яких мають інноваційний характер.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП виникла та реалізується в НаУКМА на базі довготривалої успішної практики підготовки в ЗВО здобувачів освіти за спеціальністю 035 Філологія. Значний досвід багаторівневої підготовки фахівців ґрунтується на впровадженні інновацій. Чітке бачення унікальності ОП, пристосованість до світових запитів, загальна відповідність визначених компетентностей та ПРН вимогам НРК, врахування галузевого контексту визначають представлену ОП. Постійне збільшення попиту свідчить про наявність чіткого бачення перспектив та правильне формування політики її позиціонування на ринку освітніх послуг. Зміст ОП цілком відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія», має достатньо чітку структуру; ОК програми становлять взаємопов'язану систему. Налагоджена постійна взаємодія з фахівцями-практиками, науковцями світового рівня, здобувачі освіти залучені до наукових проєктів. Зміст ОП складався на ґрунті багаторічних традицій і на підставах її власних наукових здобутків. Позитивним є чіткість, прозорість і зрозумілість «Правил прийому до НаУКМА у 2021 році» для всіх зацікавлених сторін; відкритість ЗВО; урахування особливостей ОП. Чіткість, зрозумілість і дотримання правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО; наявність нормативних документів, що врегульовують ці процеси, визначають ОП. Використано активні методи навчання й викладання та їх увідповіднено із вимогами студентоцентрованого підходу і принципами академічної свободи. Регулярними є опитування студентів щодо задоволення змістовим і методичним наповненням ОК. Наявні варіативність вибору, тривала практика вільного вибору ОК здобувачами вищої освіти, поінформованість здобувачів вищої освіти про особливості ОП, її цілі, зміст і ПРН. Реалізовано різномірні аспекти поєднання навчання й дослідження, ознайомлення здобувачів вищої освіти та НПП із можливостями міжнародного обміну. Форми атестації здобувачів відповідають Стандарту вищої освіти для здобувачів ступеня «магістр» спеціальності 035 «Філологія». Усі учасники освітнього процесу достатньо поінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Усі форми контролю описано у документах, розміщених на сайтах факультету і кафедри. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності – на високому рівні. Усі кваліфікаційні роботи та статті здобувачів проходять безоплатну перевірку на антиплагіат за системою UNICHECK. Існують канали, зокрема Telegram бот, до яких можна подавати інформацію про порушення чи конфліктні ситуації анонімно. На ОП порушень не зафіксовано. На ОП забезпечено потужний професорсько-викладацький склад. Добір кадрів здійснюється на основі конкурсу з дотриманням усіх правил. Стейкхолдери активно залучені до програм, курсів, беруть участь у викладанні. Викладачі підвищують свою кваліфікацію. ЕГ констатує створення належної матеріально-технічної бази в ЗВО. ЗВО активно співпрацює з роботодавцями та випускниками. Усю потрібну інформацію розміщено на сайті університету у вільному доступі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

При роботі з формування цілей і ПРН недостатньо акцентована увага на практичній складовій ОП, варто звернути увагу на навчальні дисципліни в галузі інформатизації та діджиталізації гуманітарної сфери знання, а також практичні кейси. Активніше залучати до ОП інноваційний досвід провідних університетів світу, це мотивуватиме здобувачів ОП до інтенсифікації академічної мобільності. Недосконалою є процедура вибору дисциплін вільного вибору студента, рекомендуємо покращити цю процедуру, додати до переліку вибіркових дисциплін для здобувачів освіти такі, що ширше визначають тенденції ринку праці, задовольняють власні професійні потреби. Це також дозволить надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Відсутність у «Правилах прийому до НаУКМА у 2021 році» додаткових показників конкурсного відбору для вступників на здобуття освітнього ступеня «магістр» (наприклад, диплом призера всеукраїнських фахових олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, опублікованих статей за обраною спеціальністю у фахових наукових журналах і збірниках, індексованих наукових виданнях, збірниках студентських наукових праць тощо). Наявність на офіційному сайті НаУКМА вартості навчання за 2020 р. Рекомендуємо передбачити в правилах прийому на навчання для вступників нарахування додаткових балів, зокрема за диплом призера всеукраїнських фахових олімпіад, конкурсів студентських наукових робіт, опубліковані наукові статті за обраною спеціальністю тощо. Проводити активну роз'яснювальну роботу з-поміж здобувачів вищої освіти та НПП про можливості програм академічної мобільності та про можливості здобуття неформальної освіти. Подавати на офіційному сайті НаУКМА актуальну вартість за навчання в закладі вищої освіти. Недостатні умови для потреб маломобільних груп населення.

Радимо посилити роботу над адаптацією інфраструктури та освітнього середовища ЗВО для осіб з особливими освітніми потребами. Опитування здобувачів, яке проводить Центр забезпечення якості освіти НаУКМА, стосується якості викладання і якості навчальних курсів і не містить питань, які б визначали якість ОП та освітнього процесу за нею в цілому. Доступ до результатів опитування має обмежена кількість представників адміністративного персоналу ЗВО, у результаті чого здобувачі не можуть прослідкувати, які з їхніх зауважень та побажань враховано. Рекомендуємо розширити анкету для здобувачів, щоб вона стосувалася оцінки освітнього процесу в цілому, а також регулярно ознайомлювати здобувачів з результатами таких опитувань. Редакція 2020 р. затверджена, але досі розміщена у розділі «Громадське обговорення проєктів освітніх програм». ЕГ рекомендує оприлюднювати для громадського обговорення не лише проєкт ОП, а також таблицю отриманих пропозицій від стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має чітко сформульовані цілі, що спрямовані на підготовку висококваліфікованих фахівців літературознавчої галузі, спеціалістів, що володіють фундаментальними знаннями та мають практичні навички. Така позиція цілком відповідає освітній місії ЗВО, яка представлена в Стратегії розвитку НаУКМА (<https://cutt.ly/uls5L6p> (затверджено на Конференції трудового колективу 28 сесія від 15.08.2015 р. протокол № 29), Статуті НаУКМА погодженого за поданням Вченої ради Академічною конференцією університету НаУКМА Протокол № 31 від 24.07.2016 р. (<https://cutt.ly/kls5Uan>) (наказ МОН України від 21.12.2016 р. № 1589). Основні цілі ОП загалом визначені Стратегією розвитку НаУКМА та спрямовані на формування творчої особистості, науковця-дослідника вищої кваліфікації з великим інтелектуальним потенціалом та інноваційними підходами до освітнього процесу. Такій концепції сприяють спрямованість ОП на забезпечення високої якості освітнього процесу, активна інтеграція української освіти та науки в європейський та світовий простір. На зустрічі ЕГ з керівництвом ЗВО, адміністрацією та гарантом ОП було з'ясовано, що всі ясно розуміють значення та галузеву спрямованість ОП щодо реалізації стратегії розвитку та освітньої місії НаУКМА й працюють над удосконаленням ОП. На основі представлених вище фактів та доказів можна зробити висновок, що цілі ОП відповідають місії та стратегії, представлених НаУКМА, вони є реалістичними та актуальними, відомими в академічній та зовнішній площинах діяльності Університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На зустрічі ЕГ з адміністрацією НаУКМА, гарантом ОП було зафіксовано, що потреби та інтереси стейкхолдерів вивчено та враховано. Зокрема, у ЗВО впроваджено систему електронного опитування в якості постійного моніторингу позиції стейкхолдерів щодо змін в ОП. Загалом, поява ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» має власну історію з впровадженням багаторічної (з 1996 р.) успішної практики підготовки магістрів за спеціальністю 035 Філологія. Програма акцентована на підготовці «нової генерації літературознавців, здатних аналізувати явища української і світової літератур у широкому гуманітарному контексті, з дотриманням краєвих наукових традицій філософського осмислення естетичних феноменів, зберігаючи та примножуючи основні досягнення вітчизняного літературознавства». Враховуючи багаті традиції (ОП започаткована Д.Наливайком і поглиблена колективом та наступним керівником кафедри і програми В. Моренцем) та унікальність ОП («Теорія, історія літератури та компаративістика»), підготовка спеціалістів відбувається на високому професійному рівні, що передбачає також залучення інноваційних підходів та принципово новаторських дослідницьких технологій. Гарант ОП є учасницею багатьох мистецьких, наукових, кураторських проєктів (наприклад, колективний проєкт підготовки 14-ти томного видання Лесі Українки 2020 р.), членкиня журі премії «Книга року ВВС», Співзасновниця Київського інституту гендерних досліджень, а також тісно співпрацює з журналами «Вітчизна», «Прапор», «Березіль», «Слово і час». Усе це дає можливість гарантові ОП отримувати запити, враховувати зміни позиції та потреб стейкхолдерів. На зустрічі ЕГ зі різними категоріями стейкхолдерів було встановлено, що випускники цієї ОП добре підготовлені до роботи в міжнародних та вітчизняних дослідницьких проєктах та інституціях, можуть забезпечувати широке коло фахових можливостей викладача, працівника видавничої галузі, експерта, а також здійснювати професійну діяльність на високому рівні. Участь академічної спільноти та потенційних роботодавців в формуванні цілей та програмних результатів навчання ОП було засвідчено на онлайн-зустрічах ЕГ зі стейкхолдерами Романцовим Богданом (видавництво «Темпора»), Ольгою Погинайко (видавництво «Смолоскип»), Анастасією Євдокимовою (Інститут книги). Як було з'ясовано на зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти (М. Парфьонова, О. Степурко), вони

також залучені до процесу оновлення ОП шляхом обговорення програмних результатів навчання з НПП та гарантом ОП, зокрема на засіданнях кафедри (office.ua.gov.ua/6c7d10b6-927a-440e-aec9-912bf3d85d9). Таким чином, ЕГ може засвідчити, що всі категорії стейкхолдерів залучені до формування змісту ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика». Їхні пропозиції враховано в оновленій та оприлюдненій ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Структура, змістове наповнення ОП та комплекс ОК свідчать про розуміння її розробниками сучасного стану розвитку світового та власне українського літературознавства. Розробники ОП є науковцями світового рівня, що мають багаторічний досвід реалізації дослідницьких, культурних, просвітницьких проєктів. Запити ринку праці вивчаються передусім через взаємодію з роботодавцями (відгуки було надано експертній групі для ознайомлення). У процесі інтерв'ювання фокус-груп НПП та здобувачами було з'ясовано, що моніторинг ринку праці та встановлення тенденцій до його розвитку відбувається в ЗВО за результатами наукових досліджень НПП, науковими конференціями, семінарами, круглими столами, ярмарками кар'єри (www.ukma.edu.ua/index.php/news/3689-umohyliantsi-vidbuvsia-yarmarok-kar-ieru-2018), а також під час обговорення ОП зі стейкхолдерами. Відповідно до тенденцій розвитку спеціальності 035 Філологія відбувається формування програмних результатів навчання (зокрема, ПРН 8, ПРН 16) – ОК «Гендерний дискурс українського модернізму», «Література в контексті культурних студій», а також щодо дослідження та застосування вітчизняного та закордонного досвіду (ПРН 5, ПРН 12), формування міждисциплінарних зв'язків власне філологічних дисциплін з філософією, історією, політологією, мовознавством тощо (ПРН 3, ПРН 2) – ОК «Філософія та література», «Англійська мова», «Література та політика в ХІХ-ХХ ст.: європейський контекст». Галузеве спрямування ОП забезпечене такожі вибірковими ОК - «Критичне читання», «Аксіологічні виміри літератури», «Одна зі слов'янських мов». ЕГ ознайомилась з ОП (office.ua.gov.ua/a508ead1-3778-48dd-8825-c6a5986c651a) та визначила, що укладачами враховано тенденцій ринку та потреб стейкхолдерів, еволюцію спеціальності 035 «Філологія» з прийняттям пропозицій ринку праці: збільшення попиту щодо редакторської роботи, аналізу і коментування фахової і науково-популярної літератури. Це зумовило переведення до нормативних компонент курсу «Літературно-критичний практикум», «Основи редагування»; введення до комплексу таких вибіркових дисциплін з декількох іноземних мов. Отже, НаУКМА показав чітке розуміння тенденцій розвитку спеціальності 035 Філологія, її галузевого контексту, а також вимоги до фахівців літературознавчої галузі другого (магістерського) рівня на сучасному ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти другого рівня за спеціальністю 035 Філологія відсутній, але експертною групою було встановлено, що цю позицію врегульовано низкою нормативних положень НаУКМА: Статут НаУКМА (<https://cutt.ly/kl5Uan>), Концепція забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/Tls61gl>), Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://cutt.ly/Tls61gl>), Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/sldqOKp>) та приведено у відповідність до вимог Національної рамки кваліфікації для кваліфікаційного рівня магістра (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>). Освітньо-професійна програма «Теорія, історія літератури та компаративістика» в редакції 2020 р. (50582626-8d7a-47ed-9e37-6c498b4ef8fd), затверджена Вченою радою НаУКМА (протокол № 23 від 30 грудня 2020 року) та відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Міністерством освіти і науки України (наказ №869 від 20.06.2019 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» виникла та реалізується в НаУКМА на базі довготривалої успішної практики підготовки в ЗВО здобувачів освіти за спеціальністю 035 Філологія. Значний досвід багаторівневої підготовки фахівців-літературознавців, який синтезовано і реалізовано на рівні магістра, ґрунтується на тісному взаємозв'язку теорії та практики, постійній актуалізації знань, впровадженні в освітній та науковий процеси інновацій. Чітке бачення унікальності ОП, пристосованість до загальноукраїнських та світових запитів, загальна відповідність визначених компетентностей та ПРН вимогам НРК для другого рівня вищої освіти, врахування галузевого контексту та ін. свідчать про загалом відповідність вимогам цього критерію. Усі складові освітньої програми мають чітке галузеве спрямування. Постійне збільшення попиту на освітню програму у 2019/2020 н. р. (Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП та набір на ОП) свідчить про наявність чіткого бачення перспектив та правильне формування політики її позиціонування на ринку освітніх послуг.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

При роботі з формування цілей і програмних результатів навчання доцільно акцентувати увагу на практичній складовій ОП з урахуванням галузевого (історія літератури, компаративістика), національно-патріотичного та просвітницького спрямування, також варто звернутися до корпусу навчальних дисциплін в галузі інформатизації та діджиталізації гуманітарної сфери знання. Активніше залучати до ОП інноваційний досвід провідних університетів світу, особливо в умовах глобалізації освіти, це мотивуватиме здобувачів ОП до інтенсифікації академічної мобільності як на всеукраїнському, так і на міжнародному рівні.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» відповідає вимогам Критерію 1 із зауваженнями, що мають рекомендаційний характер, тому ОП за даним критерієм відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Результат роботи експертної групи з освітньою програмою, затвердженою Вченою радою НаУКМА (Протокол № 23 від 30 грудня 2020 р.), і навчальним планом підготовки фахівців аналізованої ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» (www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fgn/kafedra-literaturi-ta-inozemnikh-mov) показав повну відповідність вимогам чинного законодавства України (стаття 5 Закону України «Про вищу освіту» вимоги до організації другого (магістерського рівня)) щодо навчального навантаження, обсяг якого становить 120 кредитів ЄКТС, з яких 35 кредитів (42 %) складають вибіркові компоненти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група проаналізувала ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» та визначила, що зміст програми в цілому має чітку структуру, структурно-логічна схема освітніх компонентів відтворює послідовність та взаємозв'язок між дисциплінами нормативного й вибіркового циклу, дозволяють реалізувати академічні та професійні компетентностей здобувачів вищої освіти. Обов'язкові освітні компоненти даної ОП у сукупності призводять до досягнення основних програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» 2020 р. (www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fgn/kafedra-literaturi-ta-inozemnikh-mov) зорієнтований на предметну область спеціальності 035 «Філологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, загалом покликаний формувати компетенції кваліфікованого літературознавця, критика, редактора, експерта, що реалізовано, зокрема, ОК «Гендерний дискурс українського модернізму», «Література в контексті культурних студій», «Проблеми поетики», «Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства ХХ ст.». А також в межах предметної області відповідає настановам загальної підготовки дослідника та науковця («Методологія літературознавчих досліджень», «Філософія та література»). Експертній групі було надано для ознайомлення індивідуальні плани здобувачів (Є. Гутнівенко (office.naqa.gov.ua/dada26ae-4676-4fd4-882f-4ae9d4a5a30e); М. Панфьорова (office.naqa.gov.ua/1bdbae6d-fa16-493d-9ee8-b3338e85457c); В. Сільницька (office.naqa.gov.ua/1c81ddbc-07fe-4749-b03b-8b0c40254df1)), де передбачено включення дисциплін вільного вибору. Наявність індивідуальної траєкторії навчання магістрів на ОП

засвідчена різними фокус-групами ЗВО на зустрічі з ЕГ. Отже, можемо стверджувати про відповідність змісту ОП предметній області спеціальності 035 «Філологія».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Зміст ОП, індивідуальні плани магістрантів, навчальний план, а також опитування фокус-груп засвідчують: ОП реалізує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти шляхом вибору ними дисциплін обсягом 35 кредитів ECTS (42 % відсотки від загальному ОП), що відповідає Закону України "Про вищу освіту" (п.15 ч.1 статті 62). Процес вибору дисциплін, формування індивідуальної освітньої траєкторії врегульоване в ЗВО Стратегією розвитку НаУКМА на 2015-2025 р.р. (Конференція трудового колективу 28 сесія від 15.08.2015 р. протокол № 29 (<https://cutt.ly/uls5L6p>)); Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (наказ № 299 від 06.07.2018 р. (<https://cutt.ly/sldqOKp>) та Порядком запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису (<https://cutt.ly/sldqjwW>) наказ № 109 від 07.03.2018 р). Концепція забезпечення якості освіти, ОП, силабуси щодо ОС «Магістр» спеціальності 035 «Філологія» з характеристикою компетенцій та ПРН, які вони забезпечують, оприлюднено на сторінці сайту кафедри ЗВО (www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fgn/kafedra-literaturi-ta-inozemnikh-mov). Загалом для вибіркових навчальних дисциплін та практики на ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» для магістрів передбачено 25 кредитів ECTS, де дисципліни за вільним вибором складають 10 кредитів: «Друга іноземна мова-1»/«Фізичне виховання»(вдосконалення), «Друга іноземна мова-2», «Одна з слов'янських мов (пол., чеськ., хорв., болг.)», «Критичне читання». Це загалом відповідає траєкторії навчання магістрантів, але невелика кількість ОК обмежує їх вибір. Про це було зазначено на зустрічі ЕГ із здобувачами освіти. Експертам було надано для ознайомлення індивідуальні навчальні плани, де зазначено відповідні дисципліни вільного вибору (плани 2-х присутніх на зустрічі). Індивідуальна траєкторія навчання магістрантів відображена добре. Результати опитування та бесіди зі студентами свідчать про загальну користь впровадженої на ОП моделі вибірковості.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів освіти унормована у ЗВО Положенням про практику студентів НаУКМА (наказ № 669 від 17.11.2011 р.) В аналізованій ОП представлено можливості до здійснення практичної підготовки, що цілком дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП (www.ukma.edu.ua/dmdocuments/ONP_35_LITERATURA_2020.pdf) передбачає здобуття практичних компетентностей (ЗК4, ЗК5, ЗК10) за допомогою практичної складової ОК: «Літературно-критичний практикум», «Основи редагування» тощо. На зустрічі ЕГ зі стекголдерами Ростислав Семків, редактор видавництва «Темпора»; Анастасія Євдокимова (Інститут книги) засвідчили, що практична діяльність здобувачів на ОП здійснюється в межах дисциплін професійної та практичної підготовки та вільного вибору студента, а також у неформальній освіті. ЕГ ознайомилася з відгуками роботодавців, наприклад, Д. Стретовича, директора LITOSVITA, центра літературної освіти *Rabulum* (office.naqa.gov.ua/2c3b27bb-34fa-4af7-ad41-3c71296dbeac), Ю. Громика, проректора з навчальної роботи та рекрутації Волинського національного університету імені Лесі Українки (office.naqa.gov.ua/6f48260d-9a67-49cd-88a9-31b0abf06b44). Ці відгуки підтверджують, що практична підготовка в НаУКМА здійснюється на належному рівні та сприяє здобуттю тих компетентностей, що стануть в нагоді в подальшій професійній діяльності. Отже, зміст практичної підготовки дозволяє здобути компетентності, необхідні для ефективної професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз компонентів ОП ««Теорія, історія літератури та компаративістика»» показав, що у сукупності вони забезпечують набуття здобувачами соціальних навичок, значна кількість дисциплін ОП, зокрема, «Література та політика в XIX-XX ст.: європейський контекст», «Література в контексті культурних студій», «Магістерська робота», розвивають вміння комунікувати, критично аналізувати інформацію, організовувати процес свого навчання та самоосвіти. Під час он-лайн зустрічі НПП та здобувачі освіти на цій програмі надали приклади спільної роботи, це також сприяє розвитку соціальних навичок магістрів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній, однак програмні результати навчання ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» повною мірою відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, а зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ засвідчує, що обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів відповідає нормативним вимогам, цілям ОП та реалістично забезпечує досягнення програмних результатів навчання. Проаналізувавши ОП, навчальні плани, силабуси, ЕГ визначила, що обсяг навчального навантаження студентів (аудиторний фонд та самостійна робота) становить загалом 3600 год. (сукупно 120 кредитів ЄКТС), де нормативні навчальні дисципліни мають 1950 год., вибіркові навчальні дисципліни та практика - 1050 год., атестація складає 600 год. На зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти останні засвідчили реалістичний обсяг самостійної роботи й адекватність вимог щодо її виконання. Експертна комісія не виявила жодних скарг щодо співвідношення обсягу освітніх компонентів ОП та фактичного навантаження здобувачів. Згідно НП за 2020/2021 н.р. співвідношення аудиторної та самостійної роботи складає 66 % на користь самостійної роботи, такий баланс аудиторного й самостійного навантаження цілком достатній для реалізації програмних результатів навчання в підготовці висококваліфікованих фахівців. Окрім того, обсяг самостійної роботи вміщено в силабусах навчальних дисциплін.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти в НаУКМА за даною ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» не реалізується.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОП цілком відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія», має достатньо чітку структуру; освітні компоненти програми становлять взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Налагоджена постійна взаємодія з високопрофесійними фахівцями-практиками, науковцями світового рівня, здобувачі освіти постійно залучені до мистецьких та дослідницьких проєктів, постійно переймають досвід роботи від найкращих наукових та освітніх закладів України та світу. Активним суб'єктом створення та реалізації ОП є гарантка. Зміст ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» відбудовувався на ґрунті багаторічних традицій і на підставах її власних наукових здобутків. Вона докладає багато власних зусиль до забезпечення якості реалізації цієї ОП, активно працює над налагодженням зв'язків зі стейкхолдерами і плідної співпраці з ними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недостатньо врегульовано процедури вибору дисциплін вільного вибору, рекомендуємо додати до переліку вибіркових дисциплін для здобувачів освіти такі, що ширше визначають тенденції ринку праці, забезпечують інформаційну та цифрову грамотність у просторі глобальної освіти, задовольняють власні професійні потреби. Це також дозволить надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Ураховуючи сильні сторони ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика», узгодженість за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.4 та 2.8, керуючись принципом урахування контексту та підходом, орієнтованим на удосконалення, освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2. Недоліки, що не є суттєвими, і слабкі сторони можуть бути швидко усунуті в процесі здійснення організаційно-процедурних заходів

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

«Правила прийому до НаУКМА у 2021 році» затверджено вченою радою 24.12.2020 р. (протокол №22), введено в дію наказом НаУКМА від 28.12.2020 р. №516. Вони оприлюднені на офіційному сайті закладу в розділі «Абітурієнту-2021» (<https://cutt.ly/NlnbUFB>). На сторінці «Вступ до НаУКМА» (<https://vstup.ukma.edu.ua/pryjmalna-komisiya/>) наявні окремі рекомендації для вступників освітнього ступеня «магістр», які містять правила прийому, етапи вступу на навчання, інновації вступу 2021, перелік спеціальностей, обсяги держзамовлення, програми вступних випробувань, вартість навчання на 2020-2021 н.р., перелік документів, які необхідно надіслати для дистанційного реєстрування на єдиний вступний іспит з іноземної мови, докладні пояснення про подання заяви на участь у конкурсному відборі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра та про перелік документів, які треба подати в приймальну комісію на виконання вимог для зарахування. Вступникам надано додаткову інформацію щодо наявності стипендій від грантодавців для навчання в НаУКМА, можливостей отримання податкової знижки на навчання, реквізитів для здійснення оплати на контракт. Правила прийому є чіткими й зрозумілими, розрахованими на потенційних вступників та їхніх батьків. Вони не містять дискримінаційних положень, зокрема обмежень і привілеїв щодо доступу на ОП. Вступна кампанія в НаУКМА є відкритою, що підтверджується наявністю в Правилах прийому розділу XV «Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до НаУКМА» (с. 44-45), у якому визначено право представників ЗМІ бути присутніми на засіданні приймальної комісії. Порядок акредитації журналістів визначено в додатку 9 «Порядок акредитації преси в НаУКМА» (<https://cutt.ly/tblrlrID>). Право спостерігати за роботою приймальної комісії мають громадські організації через звернення до МОН України. Водночас у «Правилах прийому до НаУКМА у 2021 році» подано вартість навчання за 2020 р. (наказ №159 від 01.07.2020 р., <https://cutt.ly/zbjYjj>), хоча п. 11 розділу 3 («Джерела фінансування здобуття вищої освіти») «Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році» (наказ МОН України №1274 від 15.10.2020 р., зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.12.2020р. за №1225/35508) передбачає необхідність установавання вартості навчання відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 3.03.2020 р. №191. Рекомендовано НаУКМА оновити правила прийому й подати вартість навчання на 2021 рік. Під час вступу на здобуття освітнього ступеня «магістр» у процесі визначення конкурсного балу відповідно до «Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році» (наказ МОН України №1274 від 15.10.2020 р., с. 37) можливим є врахування додаткових балів за інші показники. Однак в «Правилах прийому до НаУКМА у 2021 році» не передбачено нарахування вступникам додаткових балів, зокрема за диплом призера всеукраїнських фахових олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, опубліковані наукові статті за обраною спеціальністю тощо.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Для вступу на навчання за ОП передбачено складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови, а також фахового вступного випробування. Програма фахового вступного випробування для здобуття ступеня магістра за ОП на основі ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста розміщена на офіційному сайті НаУКМА (<https://cutt.ly/Zlbzqxw>), схвалена вченою радою факультету гуманітарних наук, та затверджена в.о. президента НаУКМА 10.03.2020 р. На момент акредитації на сайті НаУКМА розміщено програму вступних випробувань 2020 р., адже відповідно до «Правил прийому до НаУКМА у 2021 році» (с. 26) програма оприлюднюється не пізніше ніж за три місяці до початку прийому документів. Це у відповідності з нормативними документами МОН України (наказ МОН України №1274 від 15.10.2020 р.). Фахове вступне випробування у формі письмового екзамену передбачає з'ясування рівня професійних вхідних компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок із базових літературознавчих дисциплін, зокрема вступу до літературознавства, теорії літератури, основ компаративістики, порівняльного літературознавства, української літератури Х–XX ст., світової літератури (від античності до XX ст.) та визначення готовності вступників до засвоєння ОП. У програмі подано зразок білету й зазначено тривалість випробування. Складником програми є українська й закордонна література для підготовки та чіткі критерії оцінювання (с. 6-11). Про врахування особливостей ОП свідчить визначення вагового коефіцієнта вступних випробувань: єдиний вступний іспит або вступне випробування з іноземної мови (англійська/німецька/французька/іспанська) – 0,3; фахове вступне випробування – 0,7. (<https://cutt.ly/PlbzrRY>). Отже, вимоги до вступників відповідають визначеній меті формування контингенту здобувачів за ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лисабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА», наказ №216 від 13.05.2019 р. (<https://cutt.ly/pls72NR>, с. 17), «Порядком визнання в НаУКМА здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», наказ №190 від 24.04.2017 р. (<https://cutt.ly/rldqwsP>), «Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти», наказ №289 від 10.09.2020 р. (<https://cutt.ly/oldw42B>). У зазначених документах визначено умови зарахування дисциплін, а також прописано процедуру визнання документів та перевірку їх автентичності, установавання еквівалентності, оцінку кваліфікації,

умови визначення рівноцінності академічних та / або професійних прав, умови ухвалення рішення тощо. У НаУКМА функціює «Положення про сертифікатні програми в НаУКМА» (наказ №227 від 17.05.2019 р. (file:///C:/Users/Admin/Downloads/nakaz227.pdf)). Зокрема, на 2020-2021 навчальний рік здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти запропоновано такі: «Теорія і практика зв'язків з громадськістю (Public Relations)», «Зелений бізнес», «Антикорупційні міждисциплінарні студії», «Політичні технології у виборчих кампаніях», «Аналіз даних», «Основи громадського здоров'я». Перелік програм та їх описи (навчальні програми, анотації, профілі) подано на офіційному сайті НаУКМА (<https://cutt.ly/ilnnt7M>). Під час онлайн-зустрічей випускники підтвердили, що вони володіють інформацією про наявність сертифікатних програм. Однак практики опанування сертифікатних програм під час реалізації ОП не виявлено. Правила визнання результатів навчання є чіткими й зрозумілими, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, вони удоступнені на офіційному сайті НаУКМА в розділі «Нормативні документи» (<https://cutt.ly/BlnvAX7>). Під час реалізації ОП у НаУКМА дотримуються правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Зокрема, здобувачам вищої освіти Босак Я. (Гіссенський університет ім. Юстуса Лібіха (Німеччина) та Янковецькій Ю. (Єнський університет ім. Фрідріха Шиллера Німеччина), які проходили стажування з 01.04 до 31.07.2019 р., перезараховано навчальні дисципліни (протокол засідання кафедри літературознавства від 29.08.2019 р.). Під час інтерв'ювання здобувачів (М. Парфьорова, П. Плахіна) ЕГ пересвідчилася, що вони обізнані з відповідними правилами, однак стверджують, що не зацікавлені в програмах академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У НаУКМА зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, урегульовано «Положенням про порядок та процедуру визнання в Національному університеті "Києво-Могилянська академія" результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту, наказ №530 від 30.12.2020 р. (<https://cutt.ly/1ldwHwI>). Визнання можливе для результатів, що співвідносяться / відповідають переліку загальних або професійних компетентностей відповідної ОП. Для ОП магістрів кількість кредитів не може перевищувати шести. Результати навчання можуть бути просто перезарахованими або може проводитися додаткова атестація. За процедурою здобувач пише заяву на ім'я декана факультету не менше ніж за 30 календарних днів до початку семестру, додає визначені положенням документи, декан створює комісію, яка визначає можливості визнання результатів навчання, форми й терміни атестації. У разі атестації здобувачеві надають програму з переліком питань, його підготовка може тривати до 10 робочих днів. Відомості про зарахування результатів навчання вносяться до навчальної картки здобувача, якщо ОК немає в ОП, то створюється картка в АСУ НП «Оптіма». У положенні прописана процедура апеляційної скарги. Водночас відповідне положення затверджене в грудні 2020 р., тому визнання результатів навчання за ним ще не здійснювалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткість, прозорість і зрозумілість «Правил прийому до НаУКМА у 2021 році» для всіх зацікавлених сторін та їх удоступнення на офіційному вебсайті ЗВО; наявність окремих рекомендацій і докладних пояснень для вступників освітнього ступеня «магістр»; наявність додаткової інформації для вступників щодо можливостей отримання стипендій від грантодавців для навчання в НаУКМА й отримання податкової знижки на навчання; відсутність дискримінаційних положень, зокрема обмежень і привілеїв щодо доступу до ОП; відкритість ЗВО, зокрема визначення можливостей для представників засобів масової інформації та громадських активістів спостерігати за перебігом вступної кампанії; урахування під час вступу особливостей ОП (з'ясування рівня професійних вхідних компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок із базових літературознавчих дисциплін; визначення готовності вступників до засвоєння ОП; доцільне визначення вагового коефіцієнта вступних випробувань). Чіткість, зрозумілість і дотримання на практиці правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, неформальної або інформальної освіти; наявність нормативних документів, що повною мірою врегульовують ці процеси; обізнаність здобувачів вищої освіти із відповідними положеннями НаУКМА.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Неврахування в «Правилах прийому до НаУКМА у 2021 році» додаткових показників конкурсного відбору для вступників на здобуття освітнього ступеня «магістр». Наявність невеликої кількості здобувачів вищої освіти, які взяли участь у програмах академічної мобільності. Відсутність на ОП зарахування результатів, отриманих здобувачами в неформальній освіті. Наявність на офіційному сайті НаУКМА вартості навчання за 2020 р. Рекомендації: Передбачити в правилах прийому на навчання для вступників на здобуття освітнього ступеня «магістр» нарахування додаткових балів, зокрема за дипломом призера всеукраїнських фахових олімпіад, конкурсів студентських наукових робіт, опубліковані наукові статті за обраною спеціальністю тощо. Проводити активну роз'яснювальну роботу з-поміж здобувачів вищої освіти про можливості програм академічної мобільності та організувати зустрічі зі студентами, які були учасниками таких програм. Зактивізувати інформування здобувачів

вищої освіти та науково-педагогічних працівників про можливості здобуття неформальної освіти. Подавати на офіційному сайті НаУКМА актуальну вартість за навчання в закладі вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до ОП і визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та в процесі неформальної освіти, є чіткими, зрозумілими й прозорими. ОП відповідає Критерію 3, проте містить несуттєві недоліки, які можна усунути в процесі її подальшої реалізації.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основні форми організації освітнього процесу в НаУКМА визначено в «Положенні про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://cutt.ly/pls72NR>, с. 9-14). Дистанційне навчання в НаУКМА організоване відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», наказ №194 від 30.06.2020 р. (<https://cutt.ly/Lldwv8e>). Досягненню заявлених в ОП цілей навчання та ПРН сприяє використання бесід, групових обговорень, написання творчих робіт, мініконференцій, взаєморедагування й інтерпретування текстів та ін. Наприклад, ОК «Література в контексті культурних студій» – дискусії, виконання науково-дослідних завдань, підготовка проєктів, написання академічної статті. У процесі зустрічей магістрантка Мельниченко М. розповіла про підготовку студентами літературного конкурсу (ОК «Літературно-критичний практикум»), Панфьорова М. – про інтерв'ювання письменника. Методи навчання спрямовані на формування критичного мислення та креативності. Для визначення якості викладання навчальних дисциплін у НаУКМА тричі на рік проводиться опитування здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/PlnMLbo>). ЕГ ознайомили із анкетами в процесі зустрічей у режимі реального часу (через демонстрацію екрану). У НаУКМА варіативність зреалізовується на різних рівнях – пропозиції вибору між усною відповіддю й письмовою, вибору форми виконання завдання (постер, презентація, відео) та складання іспитів, тощо. Під час співбесіди здобувачі вищої освіти й випускники ОП (М.Мельниченко, М.Панфьорова, М.Ігнат'єва, Н.Пелешенко) підтвердили це. До того ж вони зазначали, що форми проведення занять і методи відповідали їхнім очікуванням і задовольняли їхні потреби. Респонденти на зустрічах стверджували, що їм надають право обирати певні форми виконання завдань, а побажання щодо використання або заміни методів і прийомів на семінарських заняттях, які вони висловлюють під час анкетування, завжди враховуються. У НаУКМА існує тривала практика вільного вибору ОК здобувачами вищої освіти. Запис здобувачів на вибіркові дисципліни та його коригування для формування індивідуального плану здійснюються відповідно до Порядку запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису (наказ №109 від 07.03.2018 р., <https://cutt.ly/Wln74iL>). На сайті кафедри літературознавства виставлено короткі анотації вибіркових курсів (<https://cutt.ly/oln6EFd>), зокрема літературно-критичного практикуму, науково-дослідного семінару (філологія), російської літератури «Срібного віку», другої іноземної мови-1, другої іноземної мови-2, однієї з слов'янських мов, критичного читання. Однак для докладного ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями вибіркової дисципліни варто пропонувати силабуси вибіркових ОК. У процесі вибору ОК здобувачі проходять три етапи через систему САЗ 2.0. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти (М.Панфьорова) було підтверджено, що вони обізнані з можливостями вибору ОК та успішно реалізують це право.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У НаУКМА інформують здобувачів вищої освіти про особливості ОП, її цілі, зміст і ПРН на спільній організаційній зустрічі здобувачів вищої освіти, гаранта ОП, науково-педагогічних працівників, адміністрацією факультету гуманітарних наук, завідувачем кафедри літературознавства. Відповідно до «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА (наказ №216 від 13.05.2019 р.; <https://cutt.ly/pls72NR>, с. 5-6) навчально-методичне забезпечення дисципліни складається викладачем та схвалюється кафедрою. Складником навчально-методичного забезпечення є робочий тематичний план або силабус, який викладачі укладають на основі робочої програми дисципліни. Здобувачі вищої освіти поінформовані через силабус про порядок й критерії оцінювання різних видів освітньої діяльності, який розташований на освітній інституційній електронній платформі DistEdu (керівник Центру електронної освіти Подденежний О. продемонстрував під час онлайн-зустрічей) та на сайті кафедри літературознавства (<https://cutt.ly/flmq4Rs>). Інформація доступна для здобувачів вищої освіти, зрозуміла й

актуальна. Силабуси затверджено на засіданні кафедри літературознавства НаУКМА (протокол №1 від 31.08.2020 р.). Під час вступних занять із навчальних дисциплін викладачі ознайомлюють здобувачів вищої освіти із змістом ОК, очікуваними результатами й критеріями оцінювання. Це підтвердила здобувачка вищої освіти П.Плахіна. Наявні рекомендації щодо адаптування силабусів для навчання в дистанційних умовах (<https://cutt.ly/LlmtweY>). Силабуси складаються із загальної інформації про ОК, анотації, мети й завдань курсу, результатів навчання, методів викладання і форм оцінювання, змісту курсу, тематичного плану (теми лекцій, практичних занять), форм та методів контролю, виду підсумкового контролю, питань до екзамену, критеріїв оцінювання, політики доброчесності, рекомендованих джерел. Наприклад, у силабусі ОК «Актуальні проблеми сучасного літературознавства» (<file:///C:/Users/Admin/Downloads/Teorija2Lit.pdf>) прописано чіткі умови визначення навчального рейтингу, вимоги і критерії оцінювання із дисципліни, порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS, політика доброчесності. Здобувачі вищої освіти під час зустрічей підтвердили факт ознайомлення із силабусами дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

За результатами фокус груп із гарантом ОП, здобувачами, випускниками ЕГ засвідчує, що в НаУКМА надається можливість магістрам поєднувати навчання й дослідження під час реалізації ОП. Цей процес різномірний – читання спеціальних ОК, використання форм навчання й дослідницьких методів і прийомів, апробування досліджень через участь здобувачів у наукових заходах різних рівнів, підготовка до друку наукових статей, написання й захист кваліфікаційних робіт та ін. Інтегрування навчання й досліджень реалізовується через вивчення спеціального ОК «Методологія літературознавчих досліджень» та відповідного використання методів навчання (науково-дослідні завдання, самостійні письмові дослідження, написання академічної статті /розвідки, написання дослідницької тези в межах курсової тематики, підготовка й захист індивідуальних проєктів, мініконференції з представлення методологічних пропозицій студентів та інше). Здобувачі вищої освіти беруть участь у наукових конференціях, готують до друку наукові статті, пишуть кваліфікаційну роботу, самостійно обираючи теми відповідно до власних наукових уподобань. Здобувачі залучені до наукової роботи відповідно до наукових інтересів кафедри літературознавства. Науково-педагогічні працівники організують наукові семінари й конференції, видають фахові наукові збірники «Magisterium: Літературознавчі студії», «Kyiv Mohyla Humanity Journal» (індексується в наукометричних базах Scopus або Web of Science Core Collection), тематичні колективні монографії, підручники, готують до друку наукові статті. До того ж ЕГ звертає увагу на функціонування при кафедрі літературознавства могилянської літературознавчої школи. Науково-педагогічні працівники стимулюють у здобувачів бажання поєднувати навчання й дослідження через участь студентів у щорічній літературознавчій конференції, що відбувається у рамках Днів науки НаУКМА, публікування студентських набутоків (К.Толковець, О.Пелешенко, М.Мудрак, С.Уманець, М.Линник, Т.Ганжа, Я.Чорногуз та ін.) у збірнику «Наукові записки НаУКМА. Літературознавство» і «Magisterium НаУКМА та інших наукових виданнях (М.Мудрак, О.Пелешенко) (<blob:https://office.naqa.gov.ua/abe93d6f-c215-4e66-9c2c-34d4cfc7abb5>) Теми кваліфікаційних робіт є сучасними та відповідають науковим інтересам викладачів: А.Пляс «Особливості сучасної української літературознавчої есеїстики» (керівник – І.Борисюк), С.Вдовченко «Жіночі образи в українських народних казках: гендерні інверсії» (керівник – В.Агеева). Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти передбачають перевірку рівня оволодіння методикою наукових досліджень та експерименту. Відповідно до «Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА» (наказ №95 від 02.03.2020 р., <https://cutt.ly/pldwODd>, с. 5) теми можуть змінюватися й коригуватися, здобувачі мають право обирати наукового керівника та порушувати питання про його зміну. Під час онлайн-зустрічей здобувачі та випускники (М.Панфьорова) це підтвердили, а також участь у наукових форумах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення навчально-методичного забезпечення ОК здійснюється відповідно до «Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» (наказ №107 від 05.03.2018 р., с. 4) та «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти Національного університету «Киево-Могилянська академія» (наказ №299 від 06.07.2018 р., с. 3, 9). Навчально-методичні матеріали ОК повсякчас удосконалюються та приводяться у відповідність до європейських стандартів, а також регулярно переглядаються. Питання, пов'язані з переглядом (оновленням та вдосконаленням) ОК розглядаються щонайменше один раз на рік на засіданнях кафедри літературознавства, вченої ради факультету гуманітарних наук та вченої ради НаУКМА. Оновлення ОК здійснюється щодо змістового наповнення (урахування сучасних досягнень літературознавчої науки), осучаснення рекомендованої літератури та застосування інноваційних методів і технологій навчання. Оновлення змісту освіти відбувається після стажування науково-педагогічних працівників, участі в наукових конференціях (додавання до тематичних планів ОК найновіших надбань літературознавчої науки), аналізу побажань і зауважень стейкхолдерів. Зазначені факти оновлення ОП та окремих ОК підтверджено в процесі онлайн-зустрічей (Є.Яшук, Я.Перехожук, М.Парфьорова, М.Ігнат'єва). Здобувачі вищої освіти стверджували про внесення змін в ОП після проведення анкетування та співбесід із викладачами певної навчальної дисципліни. Важливим є змістове оновлення ОК. Наприклад, з ОК «Американська література 20-21 ст.» здобувачі звертають увагу на нові жанри американської літератури та інформаційні технології (твітература, інста-сторіз, Фейсбук-версії класичних текстів) (<blob:https://office.naqa.gov.ua/26a40d24-dfad-467f-a217-4fbd509a9f27>). У процесі вивчення ОК «Актуальні проблеми сучасного літературознавства» (<blob:https://office.naqa.gov.ua/c675aff5-cod9-40c8-a623-f8cb9b57687e>) акцентовано на основних підходах до літературознавчого дослідження на початку XXI ст., когнітивістику як синтез рецептивних

підходів і наратології, екокритику та студії доквілля. Водночас трапляються силабуси, де варто оновити літературу (останній рік видання – 2009, 2006 рр.).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація в НаУКМА увідповіднюється з «Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти» (наказ №289 від 10.09.2020 р., <https://cutt.ly/XlmbZuL>), «Концепцією внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» (наказ №107 від 05.03.2018 р.). Академічна мобільність магістрантів здійснюється відповідно до двосторонніх угод між НаУКМА та партнерськими університетами, за програмою Erasmus+KA 1 InternationalCreditMobility та іншими проектами. Студенти ознайомлюються з академічними можливостями на сторінці відділу міжнародного співробітництва (<https://dfc.ukma.edu.ua/>), через фейсбук-сторінку відділу (<https://cutt.ly/olmmabD>), де запропоновано програми мобільності, міжнародні проекти, нові грантові можливості тощо. У 2018 р. було створено Комітет Вченої ради НаУКМА з інтернаціоналізації, з 2005 р. НаУКМА є членом Асоціації Європейських Університетів (EUA) (<http://www.eua.be>). У процесі інтерв'ювання здобувачі вищої освіти (М.Панфьорова, П.Плахіна) підтвердили свою поінформованість про можливості міжнародного обміну. Інтернаціоналізація ОП передусім визначається її змістовим наповненням і спрямуванням на компаративістичні літературознавчі аспекти. Зокрема, у списках літератури силабусів ОК наявні іншомовні джерела («Література в контексті культурних студій», «Актуальні проблеми сучасного літературознавства», «Філософія та література» та ін.), а також передбачено вивчення питань, пов'язаних із набутками світового літературознавства (ОК «Французька література кінця XIX – початку XX ст.», «Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства XX ст.», «Німецька література I-ої половини XX ст.», «Література та політика в XIX – XX ст.: європейський контекст», «Французька література II-ої пол. XX ст. у філософському контексті», «Польська література 1890-1930 рр.», «Американська література кінця XX – XXI ст.»). НаУКМА створює умови для мобільності викладачів і здобувачів вищої освіти. Активну міжнародну мобільність засвідчують науково-педагогічні працівники Пашко О. (Erasmus+, грант 2018 р., Гісенський університет ім. Юстуса Лібіха, Німеччина), В.Моренець – дослідник Інституту Гаррімана по програмі Фулбрайт 2007-2008 рр. (Колумбійський університет, США), дослідник Будинку Наук про Людину (Париж, квітень-травень 2005 р.), visitor-professor Оттавського університету (Канада, 1990 р.), О. Пронкевич (учасник Міжнародного проекту «La crisis del European Dream: Hogar, Identidad y Éxodo en las artes audiovisuales» («Криза європейської мрії: хатне вогнище, ідентичність, вигнання в аудіовізуальних мистецтвах», Міністерство науки, інновацій та вищої Освіти Іспанії, 2017-2019 рр.). Знання, вміння та досвід, які НПП набувають під час академічної мобільності, зреалізуються в змістовому й методичному наповненні навчальних дисциплін ОП. Однак до академічної мобільності варто долучати більшу кількість здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Добір нетрадиційних форм організації освітнього процесу та активних методів навчання й викладання та їх увідповіднення із сучасними вимогами студентоцентрованого підходу і принципами академічної свободи. Регулярність опитувань здобувачів вищої освіти щодо задоволення змістовим і методичним наповненням ОК та обов'язкове коригування освітнього процесу через урахування пропозицій студентів. Відповідність форм проведення занять та дібраних методів і прийомів навчання очікуванням здобувачів вищої освіти. Тяглість традицій вільного вибору ОК здобувачами вищої освіти. Наявність варіативності вибору для здобувачів вищої освіти (методів, способів виконання й репрезентації завдань, тем кваліфікаційних робіт, форм складання іспитів, видів залікової роботи тощо). Підтверджена поінформованість здобувачів вищої освіти про особливості ОП, її цілі, зміст і ПРН. Різномірні аспекти поєднання навчання й дослідження (читання спеціальних ОК, використання форм навчання й дослідницьких методів і прийомів, апробування досліджень через участь здобувачів у наукових заходах різних рівнів, підготовка до друку наукових статей, написання й захист кваліфікаційних робіт та ін.). Залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи відповідно до наукових інтересів науково-педагогічних працівників фахової кафедри. Повсякчасне оновлення ОП щодо змістового наповнення (урахування сучасних досягнень літературознавчої науки), застосування інноваційних методів і технологій навчання тощо. Віддзеркалення інтернаціоналізації ОП в її змістовому наповненні та спрямуванні на компаративістичні літературознавчі аспекти. Інформування здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників про можливості міжнародного обміну НаУКМА та створення ЗВО відповідних умов для мобільності студентів і викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Ознайомлення здобувачів вищої освіти з окремими вибірковими ОК за допомогою коротких анотацій. Недостатня активність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників у програмах академічної мобільності. Рекомендації: Для ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями й змістовим наповненням вибіркових ОК укладати силабуси всіх вибіркових навчальних дисциплін. Зактивізувати академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Реалізація освітньої діяльності за ОП загалом відповідає вимогам Критерію 4 щодо відповідності форм та методів навчання і викладання заявленим в ОП цілям та програмним результатам навчання, вимогам студентоцентрованого підходу та академічної свободи. Зазначені слабкі сторони можуть бути усунені в подальшій реалізації ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Основними документами, які регулюють контроль та оцінку знань студентів у НаУКМА, є Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/pls72NR>), положення «Критерії Оцінювання знань студентів» (<https://cutt.ly/ols6HKa>), Положення про рейтингову систему...(<https://cutt.ly/Hls63LB>), Положення про магістерську роботу (<https://cutt.ly/pldwODd>), Положення про ректорські контрольні роботи (<https://cutt.ly/nls56bj>) та зміни до нього (<https://cutt.ly/sls6j74>), а також, у зв'язку з пандемією у світі, Положення про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/Lldwv8e>). Критерії оцінювання усіх видів контролю (первинного, поточного, підсумкового) та всіх його форм (тести, письмові завдання, презентації, есе, контрольні роботи, індивідуальні проекти тощо) чіткі і зрозумілі. Кожен викладач зобов'язаний двічі за семестр інформувати здобувачів про результати поточного оцінювання. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу достатньо поінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Так, магістрантка 1 року навчання П.Плахіна зазначила, що перед кожною сесією студентам надсилають пам'ятку про проведення сесії; до кожної дисципліни є силабус; окрім того, кожен викладач окремо виділяє час для пояснення контролю і письмових робіт, тому студенти цією інформацією вдосталь забезпечені. Індивідуальні проекти теж можуть бути формою заліку, як повідомила магістрантка М.Ігнат'єва, вони відбуваються у формі есе або презентації. Здебільшого студенти обирають самі, викладач може допомогти сформулювати тему. Минулого семестру був курс «Українська література в контексті культурних студій», і були відповідні презентації. ЕГ переконала, що такі форми оцінювання передбачені Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/pls72NR>). Викладачі оперативно реагують, якщо все ж у студентів виникають питання щодо оцінювання. Зокрема, магістрантка Я.Перехожук повідомила, що була ситуація, коли не всі викладачі упродовж семестру виставляли оцінки, але після студентського опитування ситуація змінилася. Щодо чіткості і прозорості – є електронний журнал, у якому кожен студент може бачити тільки свої власні оцінки, що забезпечує конфіденційність.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Формою атестації здобувачів даної ОП, визначеною Стандартом вищої освіти для здобувачів ступеня «магістр» спеціальності 035 «Філологія», затвердженим наказом МОН України № 871 від 20.06.2019 (<https://cutt.ly/4lJLvIJ>), є захист кваліфікаційної роботи (після повного виконання навчального плану за ОП), який відбувається прилюдно, відкрито і гласно. Призначення голів екзаменаційних комісій відповідної ОП, порядок її створення, вимоги щодо кількісного та якісного складу, графік роботи, вимоги до звітної документації визначені Положенням про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії в НаУКМА (<https://cutt.ly/2ldqipj>). ЕГ опрацювала відповідні документи і встановила, що вони цілком відповідають Стандартові вищої освіти. Захист кваліфікаційної роботи регламентує Положення про магістерську роботу (<https://cutt.ly/pldwODd>). Обов'язковою передумовою для захисту є перевірка кваліфікаційної роботи на антиплагіат за системою UNICHECK. Теми магістерських робіт оновлюються щороку (додаються ті, проблематика яких видається актуальною; вилучаються ті, які вже обрали чи захистили здобувачі). Здобувачі, випускники та викладачі підтвердили, що теми можуть бути обговорені і скориговані керівником і студентом. Так, випускниця ОП І.Голотова повідомила, що її зацікавило коло наукових інтересів проф. В.Моренця, і вони разом сформулювали для неї тему магістерської. Так само випускниця ОП О.Пелешенко зазначила, що її науковий керівник В.Агеева допомогла спрямувати магістерське дослідження відповідно до кола наукових зацікавлень магістрантки.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні документи, які регулюють контроль та оцінку знань студентів у НаУКМА, названо в пункті 5.1. ЕГ встановила, що правила проведення контрольних заходів у документах викладено чітко, конкретно, розроблено механізми донесення цих правил до учасників освітнього процесу. ЕГ під час зустрічей з фокус-групами не встановила випадків повторного проходження здобувачами ОП контрольних заходів. Так, на зустрічі ЕГ зі здобувачами магістрантка М.Мельниченко на питання про проведення та можливе оскарження результатів контрольних заходів розповіла, що на сайті НаУКМА є Положення про проведення сесії, напередодні кожної сесії ці Положення заново розсилають студентам, студенти знають свої права і обов'язки. П.Плахіна, магістрантка 1 курсу, повідомила, що на ОП постійно здійснюється поточний контроль, студенти стежать за своєю успішністю, тому не було ситуацій, щоб треба було оскаржувати рішення. К.Демченко, член студколегії НаУКМА від факультету гуманітарних наук повідомив ЕГ про процедури та приклади запобігання та врегулювання конфліктів інтересів: у випадку, якщо студент буде не задоволений оцінкою чи іншою ситуацією, він має право подати заяву до деканату та до органів студентської колегії НаУКМА, такі заяви мають бути розглянуті на відповідних засіданнях і за ними мають бути прийняті рішення. Однак на акредитованій ОП таких випадків не було. ЕГ поставила запитання щодо ректорських контрольних робіт. Декан факультету гуманітарних наук М.Ткачук сказала, що такі роботи проводяться систематично, а їх результати обговорюються на кафедрах та в Центрі якості освіти. Студенти не змогли відповісти на питання, чи були в них ректорські контрольні роботи, оскільки не звернули увагу на слово «ректорська», але гарант програми проф. В.Агеєва повідомила, що це форма контролю після завершеного нормативного курсу на з'ясування залишкових знань, тобто чи збігається оцінка за курс з оцінкою за залишкові знання. Такими були роботи з курсу «Проблеми поетики», з німецької літератури та ін. Часто такі роботи проводяться, якщо на курсі або дуже багато позитивних оцінок, або дуже багато негативних. Результати перевіряє незалежна комісія, до складу якої входять представники деканату, кафедри тощо. Завкафедри проф. В.Моренець зазначив, що це перевірка реальних знань студентів та об'єктивності оцінювання. Перевірки показали, що оцінки збігаються, тривожних розбіжностей жодного разу не було. Відповідно до Положення, ректорські контрольні роботи проводять у наступному семестрі, після завершення нормативного курсу, а їх результати враховуються при формуванні загальної рейтингової оцінки студента. Студент не може без поважної причини (медична довідка) не з'явитися на ректорську контрольну (<https://cutt.ly/nls56bj>). Під час дистанційного навчання такі роботи не проводили.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності – одна з яскравих рис НаУКМА, її засаднича цінність. В.о. президента НаУКМА Т.Ярошенко повідомила членам ЕГ, що саме їхній виш стояв біля витоків формування засад академічної доброчесності. Випускник НаУКМА М.Мінаков, кандидат філософських наук, розробив перший в Україні документ, який мав початкову назву Положення про запобігання плагіату, ще на поч. 2000-их рр., зараз це вже четверта чи п'ята редакція, чинний документ має назву Положення про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/bldqWZH>). Воно базується на Законі про освіту й увібрало в себе кращі університетські практики світу та України. Усі без винятку кваліфікаційні роботи перевіряють на наявність запозичень, як і всі статті з 17 наукових журналів і всі дисертації. На акредитованій ОП випадків плагіату не засвідчено. Університет працює не на покарання і не на вилучення; з першого року навчання студенти чують, що таке плагіат, що таке фальсифікація, що таке запозичення; у курсі «Вступ до могилянських студій» цьому питанню приділено значну частину часу. Кожен здобувач НаУКМА складає присягу, яка зберігається в особовій справі, і знає про особисту відповідальність за порушення АД. Є.Яшук, представник Вченої ради від студентства, поінформував ЕГ, що з переходом до дистанційного навчання викладачі запобігають можливому списуванню, обмежуючи час або даючи такі завдання, які потребують обґрунтування думки, а не використання фактологічної інформації. Випускники ОП повідомили, що процедура перевірки магістерських робіт на антиплагіат була чіткою, зрозумілою, відповідальною за перевірку особа (О.Пашко) відразу інформувала про результати перевірки. К.Демченко, член студколегії НаУКМА від факультету гуманітарних наук зазначив, що, відповідно до ст. 40 Закону про освіту, студентство має бути представлене у комісії з питань АД. Випадків порушення АД на ОП не було (це стосується як плагіату, так і списування на іспитах). За умови виникнення подібних ситуацій передбачені відповідні процедури, аж до відрахування. Усі фокус-групи зазначили, що порушень процедури дотримання академічної доброчесності на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Атестація здобувачів відбувається відповідно до Стандарту вищої освіти для здобувачів ступеня «магістр» спеціальності 035 «Філологія». Усі учасники освітнього процесу достатньо поінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Усі форми контролю описано у відповідних документах, на початку курсу та перед

підсумковим контролем викладачі нагадують про них; документи доступні на сайті та на кафедрі для ознайомлення, кожен здобувач складає присягу, яка зберігається в особовій справі. На ОП систематично проводяться ректорські контрольні роботи, які передбачають перевірку залишкових знань та об'єктивність оцінювання студентів. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності – на високому (взірцевому) рівні. Усі кваліфікаційні роботи та статті здобувачів проходять безоплатну перевірку на антиплагіат за системою UNICHECK. Існують канали, зокрема Telegram бот, до яких можна подавати інформацію про порушення чи конфліктні ситуації анонімно. На ОП порушень не зафіксовано.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін, які б позначилися б на якості реалізації ОПП, не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітньо-наукова програма 035 «Філологія» повністю відповідає вимогам до освітньої діяльності за Критерієм 5: сильні сторони ОП, повна узгодженість за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 новаторський контекст та інноваційний характер змісту підкритерію 5.4, загалом представляють новаторську політику ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО забезпечує досягнення визначених відповідною ОП цілей та програмних результатів навчання, керуючись кадровою політикою, сформульованою в Положенні про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА (<https://cutt.ly/elngsuO>). Гарантом ОП є д.філол.н., проф. кафедри літературознавства, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка та Премії Петра Могили Агеєва Віра Павлівна, фахівець із великим стажем (29 років) і досвідом роботи. Очолює кафедру літературознавства і працює на відповідній ОП В.Моренець, доктор філологічних наук, професор, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка, заслужений діяч науки і техніки України. Відповідно до Таблиці 2 Відомостей про самооцінювання (зведена інформація про викладачів), освітню програму забезпечують 15 викладачів, із них 4 доктори наук, 8 кандидатів наук, 2 доктори філософії (PhD), усі вони перебувають на посадах професора (4 особи), доцента (7 осіб), старшого викладача (3 особи) або викладача (за сумісництвом – 1 особа); за ОП працюють 6 чоловіків і 9 жінок. Стаж роботи за фахом викладачів з основним місцем роботи – від 14 (Т.Огаркова) до 46 років (Г.Швидка). 12 викладачів працюють за основним місцем роботи, 3 – за сумісництвом. Підготовку фахівців із літературознавства та компаративістики університет здійснює від самого початку свого заснування, а отже, кафедра має потужну наукову базу та традицію. За цей час на кафедрі працювали знані літературознавці світового рівня Д. Наливайко, В. Брюховецький, С. Павличко та інші. Експертна група встановила, що академічна та/або професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників цілком відповідає колу навчальних дисциплін, які вони викладають. Викладачі мають відповідну освіту, учені ступені та звання, працюють над науковими темами і проблемами, які відповідають завданням і цілям ОП. Майже всі викладачі мають підручники, посібники та монографії (одноосібні чи колективні), за якими здійснюють викладання курсів на ОП (проф. В.Моренець, проф. В.Агеєва, доц. Я.Федорів та інші). Перелік цих видань представлено у Відомостях про самооцінювання, їхня тематика цілком відповідає навчальним дисциплінам ОП. Відповідно, тематика наукових статей, виступів на конференціях цілком корелюють із навчальними дисциплінами ОП. Наприклад, проф. В.Агеєва, яка викладає курс «Гендерний дискурс українського модернізму» - автор монографії «Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму» та співавтор видання «Бунтарки: нові жінки і модерна нація». Ст.викл. В.Єрмоленко (курс «Література та політика в XIX-XX ст.: європейський контекст») – автор монографії «Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі XIX-XX ст.» тощо.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА регламентується відповідним Положенням (<https://cutt.ly/elngsuO>), відповідно до якого Президент НаУКМА створює конкурсну комісію у складі

голови, секретаря та членів комісії. Процедура конкурсного добору прозорі. Кожен претендент обов'язково проходить усі етапи конкурсного добору. Так, випусниця цієї ОП, а зараз уже старший викладач кафедри літературознавства О.Полюхович розповіла про свій досвід: вона побачила оголошення про конкурс, подала заяву та весь необхідний пакет документів, проходила співбесіди, інтерв'ю, показувала свої україномовні та англійськомовні статті, усі свої напрацювання; члени Вченої ради могли поставити запитання – усе відбувалося за процедурою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Фокус-група стейкхолдерів була представлена відомими в Україні та за її межами людьми. Роботодавцем може виступати НаУКМА (так, ст.викл. О.Полюхович – випусниця ОП). Часто викладачі є водночас і роботодавцями. Так, Р.Семків повідомив, що спершу став викладачем НаУКМА, а за кілька років іще й роботодавцем – директором вид-ва «Смолоскип». За цей час (від 2004-2005 років у вид-ві працювало чи працює 25 осіб на різних посадах (наприклад, директорка бібліотеки О.Погинайко) – це все випусники акредитованої ОП. Відбувається активна постійна співпраця, випусники мають високий рівень. Це типова практика, коли випусники магістерської ОП стають у майбутньому роботодавцями. Р.Семків зазначив, що Б.Романцова була магістранткою літературознавчої ОП, потім стала аспіранткою, зараз працює у вид-ві «Темпора». Викладачі й зацікавлені стейкхолдери в одній особі допомагають формулювати, наприклад, який практичний компонент може бути в магістерській ОП, які курси можуть більше інвестувати в кращу пристосованість випусників до ринкових умов, тобто, як треба коригувати курси, щоб була більша зацікавленість у наших випусниках. Було враховано пропозицію про більше наповнення практичного компонента, наприклад, блоків редагування, було введено окремий курс на першому році навчання. Є ще 2 напрямки – перекладачі і письменники, уже добре знані. Поштовх до такого визнання дала НаУКМА. А.Мартиненко (редактор вид-ва «Темпора») розповів, що в них є практика брати на роботу повноцінно студентів, які могли поєднувати навчання з роботою (неповний робочий день). Якщо потрібні коректори, вид-во може звернутися по пораду до викладачів. Це не йде як офіційна практика, але йде як практика по факту. Усі 4 редактори вид-ва – випусники НаУКМА. Вони отримують найкращу базу для роботи, яку пропонує видавництво. А.Свдокімова – випусниця літературознавчої ОП і роботодавиця водночас, з 2014 р. працює на фестивалі «Гогольфест» і на «Книжковому арсеналі», регулярно залучає студентів і випусників до роботи. Бере до роботи за результатами трихвилинної співбесіди, оскільки зрозуміло, які дисципліни читаються і яка база в них є, і жодного разу не помилилася. Також як співробітниця «Інституту книги» керує відділом промоції читання і постійно звертається до студентів ОП як до експертів. Вважає, що наразі ОП укомплектована цілісно і комплексно; коли була необхідність щось змінювати, пропозиції висловлювалися, наразі такої необхідності немає. М.Артеменко (Мала академія наук) регулярно залучає до роботи студентів і випусників літературознавчої ОП. Ю.Суховець, гол. редактор видавничого дому «Києво-Могилянська академія» виступає як працедавець, але влітку минулого року стала випусницею ОП і всі ці програми пройшла на собі. Вона була на зустрічах із кафедрою, випусниками та магістрантами як роботодавець і може засвідчити, що студенти дуже уважно ставляться до таких зустрічей, до лекцій. Думку працедавців дійсно слухали і хотіли почути.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків та експертів галузі можна вважати звичною практикою. Найактивніша співпраця в цьому напрямі – з Інститутом літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України, з яким було укладено договір про співпрацю. Знані в Україні та за її межами літературознавці (М.Сулима, С.Павличко, Т.Гундорова та ін.) в різні часи викладали на кафедрі літературознавства нормативні та спеціалізовані курси. Зараз до співпраці залучено проф. О.Пронкевича та архієпископа Ігоря Ісиченка як сумісників.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У НаУКМА розроблено «Концепцію професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА» (<https://cutt.ly/sldqFgB>); власна система підвищення кваліфікації запроваджена в НаУКМА з 2017 р. (Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання, наказ № 107 від 05.03.2018 р.; <https://cutt.ly/RldqvRw>); чинне Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників НаУКМА (наказ № 532 від 30.12.2020 р.; <https://cutt.ly/ols5us5>). Щорічно проводиться аналіз кадрового забезпечення кафедр. Проф.В.Агеєва сказала, що стандартні способи підвищення кваліфікації – стажування. Рік тому вона проходила стажування в Луцькому нац. Ун-ті, разом робили великий проєкт до 150-річчя Лесі Українки. Була науковим редактором, членом редколегії видання разом із Луцьком. Стажування було не формальним. Проєкт (повне зібрання Лесі Українки) йшов за постановою Верховної Ради України. Усі, хто долучався до роботи над проєктом (керівник видавництва Р. Семків, автори передмов, упорядники, видавничі і технічні редактори, верстальник) – є випусниками програми. Є стажування в межах обміну досвідом з українськими університетами, а є чимало закордонних. Більшість викладачів стажувалися за кордоном, зокрема на програмах Fulbright тощо. Проф. В.Моренець повідомив, що однією з форм стажування є участь у бюджетній науково-дослідній тематиці. Усі члени кафедри протягом останніх 15 років виконали 4 бюджетні теми по 3 роки на кожному, випустили 4 колективні книжки. Ст.викл.Т.Огаркова розповіла, що має докторський ступінь у французькому університеті (2007

рік), працює на кафедрі понад 15 років, неодноразово мала можливість підвищувати кваліфікацію на програмі Fulbright, яка спеціально розроблена для молодих викладачів і яка дає можливість провчитися навчальний рік в американському університеті і покращити методологію викладання, стажувалась у Женевському університеті. Літературознавча ОП завжди ставилася до цього з максимальною підтримкою, максимальним заохоченням. На кафедрі все відкрито, все дуже стимулюється, що позитивно впливає на якість навчання. Досвід стажування має О.Полохович, яка кілька років тому також виїжджала на стажування. В. Моренець, Ю. Горідько перебували на стажуванні в Інституті літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України. Т.Огаркова та В.Єрмоленко створили електронний ресурс Kult: Podcast Listen to the podcast at <http://bit.ly/2OENLvU> з питань західноєвропейської культури, філософії та літератури (подано на затвердження Вченої ради ФГН як самоосвіта). Проф. О.Пронкевич повідомив, що внеском у моніторинг якості програми є співпраця між НаУКМА і ЧДУ ім. П.Могили. Коли він розпочинає курс, приносить щось нове і робить зовнішню оцінку тому, що роблять колеги, а вони підказують, що треба робити, і однаково відбувається співпраця зі студентами. Зараз відбувається підготовка до великої міжнародної конференції до 150-річчя Лесі Українки. У конференції братимуть участь іспаністи, американісти тощо.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У НаУКМА діє Положення про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників Національного університету "Києво-Могилянська академія" (<https://cutt.ly/RldqZal>), у якому чітко прописано критерії рейтингування викладачів. Результати рейтингування можуть бути використані під час прийняття рішень стосовно подання до нагородження, морального та матеріального заохочення, при розгляді питань щодо оплати закордонних відряджень тощо. У Положенні про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА зазначено, що щороку відбувається конкурс «Викладач року», метою якого є підтримка творчої діяльності професорсько-викладацького складу, стимулювання зростання його викладацької майстерності, публічне визнання викладачів, які мають високі досягнення в науковій та освітній діяльності. Кандидатури для участі в конкурсі визначають студенти й кафедри (<https://cutt.ly/sldqOKp>). Головний бухгалтер Ю.Зорін під час зустрічі ЕГ з допоміжним персоналом підтвердив, що запроваджено премії за публікації в наукометричних виданнях, ці премії виплачуються за рахунок накладних витрат (за рахунок грантових коштів). Існує Положення про преміювання. Розмір премії залежить від обсягу проведеної роботи (від 3500-4000 гривень і вище). Цей фонд становить близько 130 000 гривень на рік. НаУКМА зацікавлена в тому, щоб стимулювати розвиток викладачів. Є надбавки за участь у вступній кампанії, можуть бути додаткові премії, є надбавка «За високі досягнення у праці» за поданням відповідних структурних підрозділів. НаУКМА може фінансувати відрядження, на це передбачено близько 15 000 гривень на рік на кожен кафедру. Гарантка програми проф. В.Агеева розповіла про співпрацю з різними фондами. Останнім часом дуже успішною є співпраця з фондом Генріха Бюлля, який підтримує урбаністичні студії і гендерні студії. Зокрема, фонд підтримував кілька конференцій. За результатами попередньої конференції, присвяченої ювілейній даті С.Павличко, яка викладала на цій ОП, вийшла книга «Інша оптика». А в результаті другого року співпраці з фондом вийшла книга «Бунтарки. Нові жінки і модерна нація», створена силами колективу кафедри. Фонд не лише профінансував видання книги, а й виплатив авторам гонорари. Окрім того, вагомою формою заохочення викладачів є премія імені Петра Могили, яку на ОП отримали професори В.Агеева, В.Моренець і В.Єрмоленко.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Освітній процес на ОП забезпечує потужний професорсько-викладацький склад. Багато викладачів є знаними в Україні та у світі, вони мають почесні звання, є лауреатами авторитетних конкурсів і премій, входять до складу престижних міжнародних організацій. Добір кадрів здійснюється на основі конкурсу з дотриманням усіх необхідних вимог і процедур. Кафедри зацікавлені у вихованні власних кадрів з-посеред студентів для подальшої викладацької діяльності. Освітній процес відбувається за тісного взаємозв'язку між кафедрами та роботодавцями, часто випускники ОП і самі стають роботодавцями. Стейкхолдери активно залучені до різних програм, курсів, беруть участь у викладанні. Викладачі постійно підвищують свою кваліфікацію, відбувається багато спільних проєктів з іншими організаціями. Розвиток викладацької майстерності всіляко заохочується, мотивується і стимулюється як внутрішніми ресурсами НаУКМА, так і зовнішніми фондами, грантами, преміями тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін, які негативно позначилися б на якості реалізації ОП, не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Сильні сторони ОП, повна узгодженість за підкритеріями загалом, новаторський контекст та інноваційний характер змісту підкритеріїв 5.4 та 5.6 представляють новаторську політику ЗВО, орієнтовану на пошук найбільш ефективним шляхів удосконалення; освітня діяльність за цією програмою відповідає Критерію 6 та є взірцевою.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні та фінансові ресурси ЗВО достатні для ефективного функціонування ОП. Надані ЕГ відеозаписи засвідчують, що на факультеті гуманітарних наук достатня кількість комп'ютерних аудиторій та аудиторій, обладнаних аудіо-візуальним забезпеченням. НПП відзначили, що в університеті забезпечено повноцінний безкоштовний доступ до інтернету. НаУКМА має потужну мережу бібліотечних фондів (www.library.ukma.edu.ua). Велика кількість видань мають електронні версії, працює інституційний репозитарій наукових матеріалів eKMAIR, впроваджена автоматизована бібліотечно-інформаційна система ALEPH. На зустрічі із головним бухгалтером та заступником директора наукової бібліотеки було відзначено постійну системну роботу щодо наповнення фондів актуальною літературою та забезпечення безоплатного доступу до міжнародних баз даних (EBSCO, ProQuest Dissertations, Springer, ARDI, Scopus та WoS). Бібліотека здійснює передплату фахових періодичних видань, серед яких газети («Культура і життя», «Літературна Україна», «Українська літературна газета») та журнали («Березіль», «Дзвін», «Критика»). Окремо для забезпечення ОП функціонує бібліотека на кафедрі літературознавства. Також в освітньому процесі за ОП використовується платформа дистанційного навчання «DistEdu». Здобувачі підтвердили достатність та доступність ресурсного та навчально-методичного забезпечення. Під час експертизи підтверджено, що освітній процес забезпечено силабусами навчальних дисциплін. В університеті також функціонує відповідна соціальна інфраструктура, яку коректно описано у відомостях про самооцінювання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей зі здобувачами та викладачами з'ясовано, що заклад вищої освіти забезпечує безоплатний та безперешкодний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, достатнім є рівень електронного обслуговування в Науковій бібліотеці. Усі учасники освітнього процесу мають доступ до наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science. Також бібліотека надає інші безкоштовні сервісні послуги: добір УДК, оцифрування і електронну доставку документів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час перегляду ознайомчого відео були продемонстровані приміщення та територія ЗВО. Зустрічі з фокус-групами підтвердили, що в НаУКМА створено безпечне середовище для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО функціонує Центр соціально-психологічної адаптації (<https://cutt.ly/1fNjpiC>), Відділ міжнародного співробітництва (<https://dfc.ukma.edu.ua/>), Центр кар'єри та працевлаштування студентів і випускників (<https://cutt.ly/qlzDjgG>), Культурно-мистецький центр (<https://cutt.ly/tlzS6iY>), послугами яких за потребою можуть користуватися здобувачі. В університеті діють спортивні секції, регулярно організуються різноманітні культурно-масові та інформаційно-комунікаційні заходи (це підтверджує інформація, яка міститься на офіційній сторінці ЗВО у Facebook – <https://www.facebook.com/naukma/>). Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала інформацію про стан надання послуг гуртожитками університету. Одна зі здобувачок, яка проживала у гуртожитку на вулиці Джона Маккейна відзначила його зручне розташування, разом з тим зазначила про наявні проблеми з ремонтом, періодичною відсутністю гарячої води. Безперечним плюсом є передбачена для здобувачів офіційна можливість проживати на канікулах та під час свят. Варто зазначити, що цей гуртожиток дістався НаУКМА під час перерозподілу і зараз активно ремонтується. Степурко О. зараз проживає в гуртожитку, який знаходиться у смт. Ворзель. Здобувачка відзначила хороші умови проживання. У зазначеному гуртожитку живуть тільки магістранти, усі кімнати є двомісними. У цілому зустрічі зі здобувачами вищої освіти засвідчили їх задоволеність освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ підтверджує достовірність інформації, поданої у відомостях про самооцінювання. Індивідуальна взаємодія викладачів та здобувачів здійснюється через безпосереднє спілкування, а також за допомогою соціальних мереж та електронної пошти. Інформування студентів щодо освітніх та позаосвітніх питань відбувається на сайті ЗВО та факультету в категорії «Календар подій». Велику підтримку для здобувачів ОП надають органи студентського самоврядування, зокрема Студентська колегія. В університеті діє платформа Спільнокошт. Так, в період пандемії всі здобувачі, які мають підтверджений Covid-2019 отримують допомогу у розмірі 1500 тисячі гривень. Щороку на кафедрі літературознавства також вручають Премію професора Романа Струця за найкращу захищену курсову, бакалаврську та магістерську роботи, яка фінансується випускниками попередніх років. В НаУКМА функціонує Центру кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://jcc.ukma.edu.ua>), який надає інформацію здобувачам і випускникам Академії про вакантні місця роботи, організовує та проводить заходи, пов'язані зі сприянням працевлаштуванню круглі столи, ярмарки вакансій тощо). Під час спілкування зі здобувачами було підтверджено, що вони в повній мірі поінформовані про канали комунікації з адміністрацією ЗВО чи представниками студентського самоврядування у разі виникненні конфліктних ситуацій. Також, на сайті університету описано внутрішні процедури розгляду скарг/звернень (<https://cutt.ly/DljZkYS>). Okремо подано вичерпну інформацію щодо протидії дискримінації і сексуальним домаганням (<https://cutt.ly/JljZDHL>). Соціальна підтримка здобувачів здійснюється через призначення академічних стипендій, забезпечення проживанням в гуртожитку, надання допомоги зі спеціальних фондів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», відповідно до якого призначено відповідальну особу за забезпечення супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (Наказ НаУКМА №490 від 16.12.2016 року). Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалася в наявності пандуса. Представники ЗВО зазначили, що для груп, в яких навчаються особи з особливими освітніми потребами освітній процес зосереджено на першому поверсі навчального корпусу (аудиторний фонд дозволяє задовольнити такі потреби). Відповідно до Порядку виплати соціальних стипендій студентам вищих навчальних закладів, що регламентується Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1045 діти з інвалідністю та особи з інвалідністю I-III групи отримують соціальні стипендії. Здобувачі з інвалідністю також можуть отримати матеріальну допомогу відповідно до «Порядку використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та заохочення студентам і аспірантам Національного університету «Києво-Могилянська академія», затвердженого Наказом №36 від 30.01.2017 р. (<https://cutt.ly/DlzecGA>). Здобувачів з особливими освітніми потребами на ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Право осіб, які навчаються в НаУКМА, на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства передбачено Статутом ЗВО (<https://cutt.ly/kls5Uan>). В Університеті діє Комітет протидії дискримінації і сексуальним домаганням в НаУКМА, до складу якого входить представник студентського самоврядування. Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки розміщене на сайті ЗВО у розділі «Захист прав студентів» (<https://cutt.ly/alzjcBA>). Для запобігання корупції в університеті створено Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні, який у своїй роботі керується відповідним Положенням (<https://cutt.ly/rlzkrXv>). Питання, пов'язані з порушенням принципів академічної доброчесності розглядає Комітет з етики наукових досліджень. У ЗВО діє Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА (<https://cutt.ly/cfNjhhm>). Усі документи, які визначають політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ЗВО, розміщено у вільному доступі на сайті. У відповідних розділах доступно описано процедури звернень до адміністрації ЗВО чи відповідних Комітетів. Скарги щодо якості ОК та їх викладання можуть також бути висловлені в рамках регулярних онлайн-опитувань здобувачів щодо якості навчальних курсів, що проводиться Центром забезпечення якості освіти. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти та студентським самоврядування з'ясовано, що вони поінформовані про те, як мають діяти в разі виникнення конфліктної ситуації.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ констатує створення належної матеріально-технічної бази в ЗВО, надання безкоштовного доступу до інформаційних джерел, забезпечення рівних можливостей отримання освіти всім здобувачам, запобігання конфліктних ситуацій та створення сприятливого психологічного клімату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатні умови для потреб маломобільних груп населення. Радимо посилити роботу над адаптацією інфраструктури та освітнього середовища ЗВО для осіб з особливими освітніми потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси Національного університету «Києво-Могилянська академія» загалом відповідають сучасним вимогам, здобувачі в цілому задоволені організаційним, освітнім, науково-дослідницьким рівнем та консультативною і соціальною підтримкою, що надається з боку НПП та ЗВО. Зазначені окремі недоліки (недостатні умови для потреб маломобільних груп населення) наразі не заважають повноцінному функціонуванню ОП та можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

На сторінці Центру забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/LlzXgIr>) оприлюднено Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/sldqOKp>) та Концепцію внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://cutt.ly/RldqvRw>). Політики та процедури ЗВО щодо розроблення освітніх програм окреслені у Методичних рекомендаціях з розроблення освітніх програм (<https://bit.ly/3kDFy5J>). Частково процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм описані в Положенні про організацію навчального процесу в НаУКМА (<https://bit.ly/3kBj044>). Відповідно до зазначених документів розгляд питань пов'язаних з переглядом (оновленням, вдосконаленням, створенням нових) навчальних курсів та освітніх програм має відбуватися щонайменше один раз на рік. У Положеннях також відзначено особливу роль здобувачів, випускників та роботодавців у процесі формування та реалізації політики забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти. На ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» дотримуються визначені ЗВО процедури розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОП. Так, на сьогодні ОП у редакції 2016 р. та 2020 р. За цей час ОП постійно удосконалювалась, зокрема у частині вибіркового компоненту. Редакція 2020 р. узгоджена зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія другого (магістерського) рівня (Наказ МОН України № 871 від 20.06.2019р.). До перегляду ОП було залучено здобувачів, випускників попередніх років та представників роботодавців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу перегляду ОП через регулярні опитування, які проводить Центр забезпечення якості освіти НаУКМА. Після ознайомлення зі змістом такої анкети ЕГ вважає необхідним відзначити той факт, що опитування стосується моніторингу якості викладання і якості навчальних курсів, а не якості ОП та освітнього процесу за нею в цілому. Результати такого опитування не є публічними. Відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» студентське самоврядування представлене у вчених радах НаУКМА. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти також наголосили, що мають можливість надавати пропозиції до змісту та організації навчання через безпосереднє спілкування під час освітнього процесу із академічним та адміністративним персоналом.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Рецензентами ОП є Ю. Громик – проректор з навчальної роботи та рекрутації Волинського національного університету імені Лесі Українки, О. Матушек – завідувачка кафедри історії української літератури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, О. Коваль – директорка «Українського інституту книги», Ю.

Олійник – директорка видавництва «Темпора», Д. Стретович – директор «LITOSVITA», центру літературної освіти та видавництва «Pabulum». Всі рецензії є схвальними, зауваження і пропозиції у них не зазначалися. Разом з тим, представники роботодавців, які були на зустрічі з ЕГ, підтвердили, що долучалися до вдосконалення ОП, зокрема через участь у розширених засіданнях кафедри літературознавства. На зустрічі з ЕГ представники роботодавців зазначили, що залюбки беруть випускників ОП на роботу, оскільки впевнені у їх знаннях та компетентностях. Так, Р. Семків, директор видавництва «Смолоскип», зазначив, що у різні роки (починаючи з 2005 р.) у видавництві на різних посадах працювало 25 випускників ОП. А. Євдокимова зазначила, що постійно залучає здобувачів та випускників ОП до роботи на таких заходах як «ГогольFest» та «Книжковий Арсенал», а також до експертування видань «Українського інституту книги».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО діє «Асоціація випускників Києво-Могилянської академії» (<https://kmaalumni.org.ua/>), є окремий напрям «Комунікації з випускниками НаУКМА» (<https://alumni.ukma.edu.ua/>). Також функціонує Відділ стратегічного розвитку (<https://cutt.ly/olx35TT>), одним із напрямів роботи якого є налагодження контактів із випускниками НаУКМА. Великою перевагою є те, що випускники попередніх років вже стали роботодавцями (М. Артеменко, А. Євдокимова, Ю. Суховець). Частина випускників ОП продовжує навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти. Останнє обговорення ОП з випускниками відбулося 23.12.2020 р. на засіданні кафедри літературознавства. В ЗВО існує практика збирання інформації про випускників університету, зокрема і їхнього працевлаштування (<https://cutt.ly/Dlx4VMY>). Випускники кафедри літературознавства також фінансують Премію імені Романа Струця за найкращу захищену курсову, бакалаврську та магістерську роботи.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Політику університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти регулює Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/sldqOKp>), затверджене та введене в дію 2018 року. У ЗВО створений відповідний підрозділ – Центр забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/LlzXgIr>), який здійснює постійний контроль за якістю освітнього процесу. Щорічно з метою удосконалення підготовки фахівців відбувалися певні зміни НП, що стосувалися здебільшого змін у вибірковій частині дисциплін професійної підготовки. Наприклад, до навчального плану була внесена дисципліна «Десять європейських шедеврів (еволюція європейської художньої свідомості)».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП акредитується вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Засади системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначено в Статуті НаУКМА (<https://cutt.ly/8fiTkky>), Положенні про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/pls72NR>), Положенні про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://cutt.ly/sldqOKp>) та Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА (<https://cutt.ly/bfiTmKx>). У документах розроблено спільні для всієї академічної спільноти концептуальні засади розуміння якості освіти в університеті, визначено базові поняття, що стосуються цієї сфери нормативного регулювання, та прописано концепцію розвитку університету в контексті культури якості освіти. Крім того, у ЗВО функціонує Центр забезпечення якості освіти, серед основних завдань якого покращення освітніх програм та бізнес-процесів у НаУКМА, забезпечення принципів академічної доброчесності та проведення онлайн-опитування студентів, випускників, працевлаштованих та викладачів. Зустрічі ЕГ з фокус-групами засвідчили, що до процесу внутрішнього забезпечення якості ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» залучено усіх учасників освітнього процесу, у т.ч. здобувачів та роботодавців.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО активно співпрацює з роботодавцями та випускниками, залучає їх до провадження освітньої діяльності та удосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Опитування здобувачів, яке проводить Центр забезпечення якості освіти НаУКМА стосується якості викладання і якості навчальних курсів і не містить питань, які б стосувалися якості ОП та освітнього процесу за нею в цілому. Доступ до результатів опитування має обмежена кількість представників адміністративного персоналу ЗВО, у результаті чого здобувачі не можуть прослідкувати, які з їхніх зауважень та побажань враховано. Рекомендуємо розширити анкету для здобувачів, щоб вона стосувалася оцінки освітнього процесу в цілому, а також регулярно ознайомлювати здобувачів з результатами таких опитувань.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП та діяльність за нею загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки щодо удосконалення системи опитування здобувачів не є суттєвими і можуть бути усунені у процесі провадження освітньої діяльності за ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика».

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу академії чіткі та зрозумілі, регулюються низкою внутрішніх документів закладу: Статутом НаУКМА (<https://cutt.ly/kls5Uan>), Стратегією розвитку НаУКМА на 2015-2025 р.р. (<https://cutt.ly/uls5L6p>), Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА (<https://cutt.ly/pls72NR>), Концепцією забезпечення якості освіти в НаУКМА (<https://cutt.ly/Tls61gl>), Концепцією внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://cutt.ly/RldqvRw>), Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА (<https://cutt.ly/bldqWZH>). Ці та інші нормативні документи, які регламентують освітній процес ЗВО, є відкритими та доступні цільовій аудиторії на офіційному веб-сайті для перегляду та завантаження (<https://cutt.ly/mlcuZGE>). Представники різних фокус-груп відзначили чіткість та прозорість своїх прав та обов'язків під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП «Теорія, історія літератури та компаративістика» розміщений на офіційному веб-сайті НаУКМА: <https://cutt.ly/ElcizqR>. Зазначено електронну адресу для зауважень та пропозицій, а також кінцеву дату обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ЗВО оприлюднено таку інформацію: Повний опис ОП 2016 р. (<https://cutt.ly/YlcoUne>), редакція 2020 р. на момент акредитації розміщена у розділі «Громадське обговорення проектів освітніх програм» (<https://cutt.ly/ElcizqR>). Анотації ОК, у тому числі вибіркових (<https://cutt.ly/HlesZiZ>). Силабуси навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/Hles3IN>). Відомості про самооцінювання ОП (<https://cutt.ly/UlcaCgf>). Обсяг оприлюдненої інформації щодо ОП, висвітлений на сайті ЗВО, є достатнім для інформування потенційних вступників щодо змісту

ОП та результатів навчання, а роботодавців – для усвідомлення цілей та змісту підготовки здобувачів освіти за ОП. Разом з тим, ЕГ констатує ускладнену навігацію сайтом.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Усю потрібну інформацію розміщено на сайті університету у вільному доступі. Інформація представлена в достатньому обсязі для здобувачів вищої освіти, потенційних абітурієнтів та роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Редакція 2020 р. затверджена, але досі розміщена у розділі «Громадське обговорення проєктів освітніх програм». ЕГ рекомендує оприлюднювати для громадського обговорення не лише проєкт ОП, а також таблицю отриманих пропозицій від стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Сильні сторони за цим критерієм, зокрема наявність та доступність інформації у всьому її спектрі, та запропоновані рекомендації щодо його поліпшення дозволяють констатувати, що ОП загалом відповідає критерію 9 за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Наявність технічних помилок у звіті про самооцінювання негативно впливає на сприйняття експертами ОП, тому рекомендуємо Центру забезпечення якості освіти НаУКМА здійснювати більший контроль щодо перевірки звітів про СО освітніх програм перед їх оприлюдненням, нагадувати більш ефективну взаємодію між підрозділами ЗВО.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма візиту НаУКМА(літ.).pdf</i>	hzVB4aH5KvaV2vLNJ49oJ136vKtbvm5Mo3J+jMZW JQo=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Іванова Ірина Борисівна

Члени експертної групи

Суховій Оксана Олександрівна

Попович Анжеліка Станіславівна

Москальчук Ганна Олексіївна